

Oporavak klupske glazbene scene (4. dio) – povratak u budućnost

24/05/2021 — Zoran Stajčić

Svoje mišljenje o povratku na (normalni) model rada, tj. onaj prije proljeća 2020. godine, iznijeli su čelni ljudi iz Tvornice kulture, Vintage Industrial Bara, Močvare, KSET-a i Kulturnog centra Mesnička, pulskih klubova Kotač i Dnevni boravak koji djeluju u sklopu prostora Društvenog centra Rojc, te iz šibenskog kluba Azimut.

Like 24 Share 24

0
Shares

PUBLIKA NA KONCERTU SHARON KOVACS U TVORNICI KULTURE – POSLJEDNJI KONCERT U NORMALNIM OKOLNOSTIMA ODRŽAN JE U PROLJEĆE 2020. (FOTO: VEDRAN METELKO)

Po najavama velikih stranih gostovanja i festivala rekli bi smo da potpuni oporavak dolazi 2022. godine, no sličnu situaciju smo imali i u ovo vrijeme prošle godine, kada su te iste najave ukazivale da će to biti 2021. godine. Razlika je dakako u tome što pred ljeto 2020. nije bilo nikakvih naznaka da će se uskoro pojaviti cjepivo protiv koronavirusa, a ove sezone je cijepljenje

projektima, već se može reći da je najjači signal došao iz Rotterdama u Nizozemskoj gdje se proteklog tjedna pred punom arenom posjetitelja tri večeri održavao Eurosong. Zgusnuti redovi publike na tribinama pružali su ohrabrujuću sliku.

No to je Eurosong, blagajna tog događanja je Alibabina pećina puna blaga u odnosu na budžete klubova svud u svijetu, a kamo li hrvatske klubove koji se bore za konkurentnost i ono s čim se većina ispitanih slaže jest da je potrebno nešto poput *start-up* pomoći, tj. *fondova oporavka* kako bi se koncertni pogoni pokrenuli, a glavno 'gorivo' za koncertne prostore je upravo program.

“

Bez potpune procijepljenosti nema povratka na staro i to svi moraju shvatiti – Dražen Goreta, Tvornica kulture.

„Od zadnjeg koncerta u ožujku 2020. godine pa do kraja 2020. godine u Tvornici kulture nije održana niti jedan veliki koncert zbog epidemioloških mjera. Bilo je nekoliko manjih koncerata manjih izvođača sa sjedećim mjestima i besplatnim ulazima, no to je više bio pokušaj održavanja imena Tvornice u medijima nego isplativosti samog događaja. Tvornica kulture je pogon sa velikim kapacitetom publike i zbog toga su i produkcijski troškovi veliki, te se oni ne mogu pokrivati iz prihoda malog broja posjetitelja. U 2021. godini počeli smo tek u veljači sa dodjelom nagrade RockOff, te od travnja do danas s nekoliko koncerata u sklopu projekta 'Svirati se mora'. Zbog epidemioloških mjera ti koncerti su isključivo sjedeći i sa kapacitetom od svega 160 sjedećih mjesta“, objašnjava problematiku **Dražen Goreta** iz zagrebačke **Tvornice kulture**.

Goreta smatra kako našoj kulturnoj industriji nije potrebna samo pomoć za preživljavanje već i određeni vid 'fonda za oporavak' kako bi povećali svoju međunarodnu konkurentnost. Mnoge europske zemlje podržale su koncertnu industriju upravo kroz tzv. fondove oporavka koji su bili u određenom postotku od ostvarenih prihoda u 2019. godini.

ne prepozna biti će to opet jedna u nizu potvrda da nismo prava članica Europske unije i da ne njegujemo sve njene vrijednosti u odnosu na kulturu“, tvrdi Goreta.

Za rad i u pandemijskim uvjetima za mnoge su bili potrebni krediti, a uračunavanje i njih u cijeli shemu daje drukčiju sliku trajanja perioda oporavka, što konkretno objašnjava **Hrvoje Jelković** iz šibenskog **Azimuta**: „Nažalost, tu sam pesimističan jer u situaciji gdje smo svi mi koji smo još živi opterećeni velikim kreditnim zaduženjima biti će vrlo teško ulagati sredstva u program, posebno u razvoj scene i koncerte koji su vrlo bitni i ciljano neprofitabilni. U najboljem slučaju pričamo o 2025. godini. Konkretno, mi smo se do sada kreditno zadužili više od 220.000 kn da bi uopće bili u mogućnosti danas postojati. Tako, da eto taj podatak dovoljno govori o pomoći države.“

Kornel Šeper iz zagrebačkog kluba **Močvara** kao bitan faktor oporavka navodi podršku lokalne politike, što financijski, ali i u vidu ustupanja javnih površina za epidemiološki sigurno provođenje koncerata, predstava, performansa, radionica, projekcija, itsl. On također smatra da je važno da buduće odluke Stožera CZ (za koji se nada da će uskoro izgubiti svrhu koju je imao) i nacionalne politike budu dobro usklađene sa situacijom na terenu, budući da je bilo, kako kaže „nebuloznih rješenja“. „Događalo se da je na snazi zabrana održavanja radionica u vrijeme dok je većina drugih masovnijih djelatnosti, težih za kontrolirati, dozvoljena. Najvažniji faktori su naravno jenjavanje epidemije i povratak životnog elana i optimizma kod ljudi, za što je odgovornost široko raspoređena: od međunarodnih institucija do svakog od nas intimno“, tvrdi Šeper.

Elana u zagrebačkom **Vintage Industrial Baru** ne nedostaje, po riječima **Luke Balena** i **Matije Trupinovića**, koji se nadaju da bi 2022. trebala biti godina oporavka. „U stalnom kontaktu smo sa odgođenima, onima koji su bili dogovoreni i godinu unaprijed, plus neki novi. Svi žude za povratkom, samo se čeka zeleno svijetlo. Spremni smo si polomiti kosti samo da radimo ono što najviše volimo“, poručuju Balen i Trupinović.

Klubovi manjeg kapaciteta kao što je **Kulturni Centar Mesnička** se po riječima **Zorana Drlića** odavno pripremio na najgore, a u tim uvjetima uz puno prilagodbi djeluje i održava kontakt sa svojim posjetiteljima „U tom smislu i KCM će restrukturirati se, okrenut ćemo se više događajima i izletima u prirodu, koje smo već i

Iz zagrebačkog KSET-a, te pulskih klubova Kotač i Dnevni boravak su pak najviše optimistični. „Nadamo se da bi se prosjek koji je postojao prije pandemije mogao vratiti u KSET već na jesen ili najkasnije na proljeće 2022. godine“, tvrdi Matej Balun iz KSET-a, a slično izjavljuje i Davor Uljanić iz Kotača: „Nadamo se da će se sve vratiti na staro u 2022. godini, polovična rješenja nisu održiva u klupskoj formi“, dok je tu najoptimističniji Branimir Slijepčević iz Dnevnog boravka koji drži da bi to već mogla biti druga polovica ove godine, ali treba uzeti u obzir da je Dnevni boravak tu specifičan kad je riječ o koncertima (o čemu je bilo riječi u prethodnim nastavcima feljtona).

Viziju povratka na staro, ali i što bi trebalo učiniti objašnjava Dražen Goreta iz Tvornice: „Bez potpune procijepljenosti nema povratka na staro i to svi moraju shvatiti. Ne priznajem nametnutu sintagmu ‘novo normalno’, već da bi se rock koncert ili festival mogao održati mora postojati samo ‘staro’. Socijalna distanca i sjedeća mjesta možda su moguća za klasičnu glazbu ili jazz, no rock ‘n’ roll koncert u svim svojim inačicama ne može funkcionirati bez pokreta publike i zajedničkog druženja. Da bi se vratili na staro i ova pandemija završila, jedini izlaz je cijepjenje i starije i mlađe publike i osobno sam zagovornik toga da nam se što prije ukinu ograničenja za broj publike uz uvjet da posjetitelj mora biti cijepljen, da je prebolio COVID, ili da ima negativan antigenski test. U samom početku možda ćemo imati manje publike, no bolje je 50% od starih brojki, nego ovakvo mučenje uz ograničenja. Naročito što se u raznim stožerima pojavljuju ljudi koji nisu uopće kompetentni za svoj posao i koji imaju svoja vlastita tumačenja o epidemiološkim mjerama i pravilima vezanim uz to. Bilo je čak slučajeva da se ‘propitkuju mjere za umjetničke programe’ jer kao ‘rock ‘n’ roll izvođači nisu umjetnici’.“

Za kraj ćemo se osvrnuti na izjavu Hrvoja Jelkovića iz šibenskog Azimuta. „U cijeloj ovoj pandemijskoj priči ako maknemo problem nas koji vodimo prostore za organizaciju koncerata i drugih kulturnih sadržaja upravo je tragično nerazumijevanje koje je država pokazala prema umjetnicima, ostavivši ih bez ikakvih mogućnosti prihoda sada već više od godinu dana. Koliko je meni poznato ne znam za niti jedan program direktnih potpora umjetnicima. Bilo bi vrlo zanimljivo složiti jedan ovakav upitnik prema umjetnicima i vidjeti njihovu današnju situaciju, predviđanja i očekivanja“, rekao je Jelković.

na protok vremena i sve što se u međuvremenu događalo, možda je vrijeme za još jedno, nadajmo se završno, ako 2022. donese prevagu u pandemijskoj borbi.

Kraj feljtona

Prvi dio feljtona: Oporavak klupske glazbene scene (1. dio) – na putu prema dolje

Drugi dio feljtona: Oporavak klupske glazbene scene (2. dio) – Kasno pomoć u klubove stiže

Treći dio feljtona: Oporavak klupske glazbene scene (3. dio) – je li izgubljena jedna generacija publike?